

Ombudsmanka se postavila za pozitivní: Trestní oznámení hygieny byla protizákonná

Třicet případů pražské hygieny se podle veřejné ochránčyně práv vůbec nemělo dostat před vyšetřovatele. K závěru dospěla poté, co se na ni se stížností obrátil jeden z poškozených. Ombudsmanka Anna Šabatová tvrdí, že Hygienická stanice hl. m. Prahy porušila základní zásady činnosti správních orgánů a principy dobré správy. Chybovalo podle ní i Ministerstvo zdravotnictví a hlavní hygienik, který podání trestních oznámení podpořil.

Pražská hygienická stanice podala na podzim 2015 trestní oznámení na třicet HIV pozitivních mužů kvůli domnělému šíření HIV. Ombudsmanka si je jistá, že hygienici tímto postupem porušili zákon. Podle médií byla následně všechna trestní oznámení odložena, protože policie po několikaměsíčním vyšetřování dospěla k závěru, že se žádný trestný čin nestal.

„Trestní oznámení byla podána proti třiceti HIV pozitivním gayům z Prahy, kteří se měli podle hygieniků provinít tím, že se nakazili ještě jinou pohlavně přenosnou nemocí. Podle našich informací se nicméně v žádném z případů neprokázalo, že by dotyční muži někoho ohrozili infekcí HIV, a celá kauza tak z dnešního pohledu působí jako velký omyl,“ uvedl právník České společnosti AIDS pomoc Jakub Tomšej. Ombudsmanka provedla šetření v pražské hygienické stanici a případ konzultovala i s jejími zaměstnanci a zástupci ministerstva zdravotnictví. Zjistila, že hygiena neměla dostatek informací ani důkazů, které by naznačovaly, že by se muži dopustili protiprávního jednání, a navíc neexistovali ani žádní poškození. Na základě toho rozhodla, že se pražská hygiena zachovala špatně. Případné pochyby o správnosti jednání mužů se podle ní měly řešit v rámci přestupkového řízení.

Ombudsmanka ve své zprávě uvádí, že samotný nechráněný pohlavní styk není trestným činem. Není totiž jasné, s kým jej dotyčný měl. Dodala, že v případě nechráněného sexu s jiným HIV pozitivním nemůže dojít k šíření nakažlivé nemoci ani k těžkému ublížení na zdraví, jak tvrdila autorka trestních oznámení — vrchní pražská epidemioložka Zdeňka Jágrová.

„Jediným produktem celé kauzy tak je strach. Strach HIV pozitivních z neodůvodněné státní represe, a na druhé straně strach veřejnosti ze skupiny domnělých neviditelných zločinců, kteří se svoji nemoc snaží šířit. Tento strach může v konečném důsledku vést jen k tomu, že HIV pozitivní nebudou s hygieniky ani s lékaři spolupracovat, a že se budou ještě častěji objevovat případy jejich diskriminace a stigmatizace,“ upozorňuje Jakub Tomšej.

„Strach je ale špatný rádce — pacienti nabádá, aby se vyhýbali lékařům, a veřejnosti podsouvá dávno vyvrácené názory na způsoby přenosu viru.“ Věří ale, že se bude situace uklidňovat. Hygienická stanice se totiž podle dostupných informací k podobně plošnému podávání trestních oznámení už znovu neuchýlila. Světoví odborníci v oblasti šíření HIV dlouhodobě upozorňují na to, že kriminální represe do prevence nepatří. Přestože se loňský případ trestních oznámení ukázal jako lichý, zásadním způsobem podlomil důvěru HIV pozitivních v systém ochrany zdraví a ve společnosti jen prohloubil stigma spojené s HIV.

Ombudsmanka také upozornila, že třicítka mužů může žádat Ministerstvo zdravotnictví o náhradu škody za nesprávný úřední postup hygienické stanice.

TISKOVÁ ZPRÁVA ČESKÉ SPOLEČNOSTI AIDS POMOC, Z.S.

Kontakty:

ČESKÁ SPOLEČNOST AIDS POMOC, z. s.

Jiří Pavlát, ředitel Domu světla

mobil: 608 700 130

e-mail: jiiri.pavlat@aids-pomoc.cz

ČESKÁ SPOLEČNOST AIDS POMOC, z. s.

Mgr. Robert Hejzák, předseda

mobil: 724 032 678

e-mail: robert.hejzak@aids-pomoc.cz

